

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma ne sprejemajo, rokopolat se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konsorsij: „Edinosti“. — Tisk: tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročkom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31-20, pol leta K 15-60, tri mesece K 7-80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6-20, pol leta K 3-60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetro v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 10 vin.; obrtniki, zahvale, poslanice, vabljeni, oglasi deurnih zavodov *mm* po 30 vin.; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljnjaja vrsta K 2.—. Malo oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inšeratski oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačila se izključno le upravi „Edinosti“. Plaša in toži se v Trstu. Uprava in inšeratski oddelček se nahajata v ul. sv. Frančiška As. št. 20. Poštnoštevilni račun št. 841.652.

Grof Czernin o mednarodnem položaju.

DUNAJ, 2. (Kor.) Pod vodstvom zupana dr. Weisskirchnerja so se zglasili danes člani dunajskih občinskih svetovalec pri zunanjem ministru grofu Czerninu. Zupan dr. Weisskirchner je imel na ministra nagovor, v katerem je opozarjal na to, da so imeli zastopniki dunajskega občinskega sveta na veliki petek konferenco, da se pogovore o vedno hujšem stanju prebivalstva; da stopijo vnovič pred vlado z zahtevami in da sklepajo o nadaljnjem postopanju. Boljzen zastopnikov dunajskega mesta se je žalibog izpremenila v resnično. Manjkajo tudi najpotrebnejša živila. Odmerki so postali pičli in postale so nemogoče tudi najmanjše kvote. Mir z Veliko Rusijo nam dozdnevno ne prinese nobenih živih. Učinek miru z Ukrajino je odvisen od pogajanj naših zastopnikov v Kijevu in od srečne rešitve prevoznega in valutnega vprašanja. To vprašanje je v najhujši zvezi s splošnim političnim položajem. Zupan je naprosil nato grofa Czernina, naj sedaj po parafiranju mirovne pogodbe z Romunijo, torej po doseženem mirovnem stanju na vzhodni fronti poda ona pojasnila o splošnem političnem položaju in posebno tudi o njegovih posledicah glede preskrbovanja monarhije z žili, ki jih zamore podati.

Nato je odgovoril zunanji minister grof Czernin z daljšimi izjavami. Naglašal je, da bi rad govoril pred pristojnim forum delegacij. Tehniški vzroki, okoliščina, da so vsi gospodje na velikonočni sedaj počitniški in da je sestanek zborniških odskov sedaj nemogoč, to preprečuje. In zato se poslužuje prilike, da poda navzočim gospodom sliko sedanjega mednarodnega položaja.

Trile mirovni sklepi na vzhodni fronti. Z romunskim mirovnim sklepom je vojna na vzhodni fronti končana. Trile miri so bili sklenjeni: s Petrogradom, Ukrajino in Romunijo. Eno poglavje vojne je končano.

Nekoliko odgovora Wilsonu.

Grof Czernin je prešel nato k izjavljanju predsednika Wilsona, v katerih je isti odgovarjal na njegov (Czerninov) govor z dne 24. januarja v avstrijskem delegatskem odseku za vnanje stvari in izjavil, da dvomi, da bi hotel Wilson zabiti klir med Dunaj in Berolin, pač pa je mnenja, da smatra Wilson Dunaj za ugodna tla, da vsadi tamkaj seme splošnega miru. Minister soglaša z odgovorom nemškega državnega kancelarja z dne 25. februarja, da tvorijo Wilsonova načela podlago, na kateri je mogoče razpravljati o splošnem miru. Štiri Wilsonove točke so za primerna podlaga.

Uvod k veliki ofenzivi na zapadu.

Grof Czernin je izjavil nato, da je bilo vse pozlačeno, da se prepreči nova ofenziva, nakar je nadaljeval: Ententa tega ni hotela. Clemenceau me je nekoliko pred pričetkom zapadne ofenzive vprašal, ali bi bil pripravljen za pogajanja in na kakšni podlagi. Odgovoril sem takoj sporazumno z Berolinom, da sem pripravljen na to in da napram Franciji ni nobene druge ovire, kakor želja Francije po Alzasko-Lotariški. Iz Pariza je došel odgovor, da se na tej podlagi ni mogoče pogajati. Nato ni bilo nobene izbire več. Gigantska borba na zapadu je v polnem razvoju. Avstro-ogrski in nemške čete se bojujejo bok ob boku, kakor so se borile skupno v Rusiji, v Srbiji, Romuniji in v Italiji. Naše armade bodo dokazale ententi, da so francoske in italijanske utopije na naša ozemlja utopije, ki se bodo strahovito maščevale. Razlagati pa si je to blazno nastopanje ententnih vlasti večidel z gotovimi dogodki v našem zaledju, h katerim se še povrnem. Naj se zgodi karkoli se hoče, mi ne pustimo Nemčije na cedilu, kakor nas ne bo tudi ona. Zvestoba ob Donavi ni manjša, kakor nemška zvestoba. Mi se ne bojimo za imperijalistične, aneksionistične cilje, niti za lastne, niti za nemške, pač pa bomo nadaljevali skupno boj za našo obrambo, za naše državno življenje in našo bodočnost.

Mirovna pokodba z Romunijo.

Grof Czernin je razpravljal nato o mirovnem sklepu na vzhodu in izjavil sledeče glede Romunije: Z Romunijo je bil sklenjen mir, ki bo tvoril najbrže pričetek prijateljskih sosedstvenih odnosov. Neznatne mejne poprave niso nobene prilastitve. Vse te mejne poprave služijo izključno naši vojaški varnosti. Varstvo in procvit silno važne trgovske plovbe na dolnji Donavi kakor tudi varstvo železnih vrat je zajamčeno s premaknitvijo meje na višine Turn Severina, s 30letnim najemom dragocenih ladjedelskih naprav pri tem mestu skupno z bregom, ki se nahaja med ladjedelnico in novo mejo (za letnih tisoč lejev) in končno z do sedaj najemniške pravice do otokov Ostrov 1—Maru Corbu in Simeanu. S preložitvijo meje v ozemlju petrošinskih premogovnikov za več kilometrov proti jugu, ki nam prinaša na prelazu Szurduku tudi posest obvaldujoče višine Lainic, je premo-govno okrožje boljše zavarovano; okrog Fagarasa bo premaknena meja povprečno za 15—18 km. Ob mejnih prelazih, tako pri Predealu, Bozi, Gynysy, Bekasu in Tolygyru je pomaknjena meja tako daleč na romunsko tla, kakor zahtevalo to vojaški vzroki. Trdočeljni kot pride popolnoma v našo last, s čemer je zajamčena varna zveza med Ogrsko in Bukovino. Pomaknitev meje vzhodno Černovic na štiti uspešno Černovice, ki so bile dosedaj v vedni nevarnosti pred sovražnikom. Minister je naglašal, da so najsigurnejše jamstvo za preprečitev vojne bodoči mednarodni dogovori. Take dogovore bi smatral za veliko boljše varstvo proti sosedstvenim napadom, kakor pa mejne poprave; toda minister razven pri Wilsonu ni opazil dosedaj se pri nobenem naših nasprotnikov resne volje, da bi pristal na to. Toda ta volja bo zmagala, kajti pri nadaljni svobodni obojevalni konkurenci ne bo ničesar mogel kriti izdatkov. Samoočebni umilivo je, da bomo pri mirovnem sklepanju z Romunijo skrbeli za to, da se bodo v polnem oziru upoštevali naši interesi v vprašanju žita in živil in petroleja. Katoliška cerkev in naše žele bodo pod državnim varstvom in rešili bomo tudi židovsko vprašanje. Židi bodo odsedaj naprej enakopravni državljani v Romuniji. Uredilo se bo tudi železniško in plovnobno vprašanje. Skupne mirovne pogodbe bodo objavljene po njihovem končnem sklepu. Minister je naglašal, da je bodočnost Romunije na vzhodu. Romunija zamore dobiti v Besarabiji mnogo več, kakor je zgubila v tej vojni.

Gospodarske ugodnosti miru z Ukrajino.

Minister je prešel nato na gospodarske koristi miru z Ukrajino. Do trenutka je prišlo sicer le 30 vagonov žita in sočiva iz Ukrajine v Avstrijo. Na potu so nadaljni prevozi. 600 vagonov raznih živil je pripravljanih v Ukrajini za transport in ti prevozi se bodo nadaljevali, dokler ne bo organizirano dovažanje. Možnost večjih transportov je podana s sklenitvijo miru z Romunijo, ki nam odpira donavski pot in omogoča prevažanje iz Odesa v donavski pristanišča. Iz Romunije same dobimo iz pretekle žetve še preko 70.000 ton koruze; od bodoče romunske žetve dobi Avstrija okoli 400.000 ton žita, sočiva in krme. Vrh tega nam bo dala Romunija še sedaj 300.000 ovac in 100.000 prešičev. Vsa Evropa trpi na pomanjkanju živil. Vsi zmanjšane toneže dovažanje po morju nikakor ne bo moglo izenačiti primanjkljaja na živilih v Evropi. Zato ostane evropska žitnica Ukrajine in Romunije najvažnejše preskrbovališče Evrope in to si je skupina naših vlasti zaenkrat zagotovila sama zase.

Srbsko-bolgarsko vprašanje.

Minister je zavračal nato one, ki zahtevajo neprestano aneksije, katerih tendence so popolnoma napačne. Poizkusiti hočemo vse, da ustvarimo na Balkanu stanje trajnega miru. Kar se tiče Srbije, vemo, da je v Srbiji želja po miru velika in da preprečuje mir le ententa. Bolgarska mora na vsak način dobiti od Bolgarov nastanjena ozemlja. Toda mi nečemo uničiti ali razbiti Srbije, pač pa ji hočemo dati možnost, da se razvije. Na bodoče razmerje Srbije in Črnogore nikakor nečemo vplivati z motivi, ki nasprotujejo prijateljskemu sosedstvu. Svetovno-državni egoizem obstoja v pobojanju s premaganim sosedom, ki ju napravila trajna prijateljstva. Tega egoizma se držim za Avstro-Ogrsko. Sovražniki morajo biti po vojaški osvojitvi osvobodjeni moralno, šele potem je zmaga popolna. Tu mora diplomacija izpolniti delo armad.

Trije podaljševalci vojne: defatisti, aneksionisti, gotovi politični voditelji Avstrije.

Odkar sem prevzel svoje mesto, imam pred seboj le en cilj, da dosežem časten mir za državo in ustvarim stanje, ki naj zagotovi v bodoče prost razvoj Avstro-Ogrske in pa, da se sili vse moč, da bo to strašno klanje človeštva zadnje. Ne prosim za mir, ampak ga hočem izsiliti z našo moralno in fizično silo. Vsaka druga taktika je zgrešena. In priznati moram žalobno, da se je v zadnjih tednih in mesecih v Avstriji mnogo govorilo in storilo, kar nedvomno podaljšuje to strahovito vojno. Vojni podaljševalci se dele v razne skupine: Prvi prosijo neprestano za mir. Ti so zaničevanja vredni in neumni; v Franciji jim pravijo defatisti, čeprav postopajo tamkaj z njimi manj prijazno, kakor pri nas. Stremeljenje po miru za vsako ceno je sramotno, nemoralno in neumno, ker le podžiga umirajoči napadalni duh sovražnika. Mirovna želja širokih slojev ni samo avstro-ogrsko posebnost, ampak svetovni pojav. Toda voditelji naroda naj pomislijo, da dosežejo gotovo izjave v sovražni tujini nasprotno tega, po čemer streme. Opozarjam te ljudi na vzgled našega vladarja, ki gotovo želi mir, toda le časten mir. Sklenil sem na trdnem zaupanju v našo silo in pravico naših stvari tri zmerne, toda častne mire. Tudi naši še ostali nasprotniki pričentajo umevati, da hočemo le sigurnost monarhije in njenih zavetnikov, da pa hočemo to bodočnost tudi izsiliti, ki jo zamoremo in da jo bomo izsilili. Hodil bom dalje po tej poti brezobzirno in prišel bo z vsakim, ki bi se nam postavil nasproti.

Druga skupina vojnih podaljševalcev so aneksionisti. Ti so istotako sovražniki države kakor defatisti. Zavihanje je, da je napravila Nemčija na vzhodu osvobodila, Leninova anarhija je poglala mejne narode Nemčiji v naročje in jih prisilila, da iščejo pred strahovitimi stanjem v Veliki Rusiji zaslonbe pri Nemčiji. Ali naj Nemčija odkloni te prošnje? Napravili smo v zadnjih tednih lep kos poti k splošnemu miru. Sledi zadnje poglavje velike svetovne drame. Prodrli bomo in morda ni več daleč, ko se nam bodo zdela leta dolge hude sanje. Defatisti kakor tudi aneksionisti so kljub nasprotni taktiki dosegli le to, da so podžigali naše sovražnike k novemu odporu. Priznavam pa rad obema strankama bona fides.

Toda te dobre volje ne morem priznati tretjim podaljševalcem vojne. Ti obstojajo iz posameznih političnih voditeljev Avstrije in s tem se vračam k temu, o čemer sem govoril že poprej.

Rovarjenje in ljuskanje Čehov v inozemstvu.

Upanje naših sovražnikov na končno zmago se ne opira več le na vojaška pričakovanja in blokada. Naše armade so dokazale, da so nepremagljive in blokada je bila razbita v Brestu Litovskem. Vojno podaljšujoče nade naših nasprotnikov tvorijo nasprotno predvsem naše notranje politične razmere in kako strašna sramota! gotovi politični voditelji, ne v zadnji meri v češkem taboru. To vemo popolnoma jasno iz številnih poročil iz inozemstva. Pred kratkim smo bili, kakor že omenjeno, na tem, da pričnemo pogajanja z zapadnimi vlastmi. Tu je nenadoma zapihal drug veter in ententa je sklenila, kakor vemo natančno, da še počaka, ker vzbujajo naši parlamentarni in politični dogodki nado, da bo monarhija kmalu brez moči. Kako grozna borila! Naši bratje in sinovi se bore kakor levji na bojiščih, milijoni ljudi v zaledju prenašajo junaški težko usodo in molijo za srečno končanje vojne. In gotovi voditelji naroda, ljudski zastopniki rovarijo proti nemški zvezi, ki se je izkazala tako silajno in sklepajo resolucije, ki nimajo nobene zveze z državno mislijo, ki jim niti na misel ne pride, da bi grajali češke čete, ki se zločin-ski bojujejo proti lastni domovini in lastnim bratom in ki hočejo izrgati dele iz ogrske države. Ti ljudski zastopniki imajo pod zaščito imunitete govorje, ki jih ni mogoče razumeti drugače, kakor poziv sovražnemu inozemstvu, naj nadaljuje vojno. Bedni in ostanji Masaryki ni edini te vrste. Tudi znotraj monarhije žive taki Masaryki. Govorili bi o tem žalostnem slučaju mnogo raje v delegacijah, toda sklicanje istih je zaenkrat nemogoče. Prihodnje dni se moram vrniti v Romunijo, da končam mir. Toda javnost, ki blepi po častnem miru, naj ve, kdo podaljšuje vojno. Nastopam z javno obtožbo. Vem, da je češki narod v celoti lojalna in avstrijsko-misleč, vem, da obstojalo če-

ški voditelji, katerih avstrijski patriotizem je čist in jasn, obtožujem pa one voditelje, ki hočejo končati vojno z zmago entente. Premagali bomo tudi te težkoče. Toda oni, ki ravnaajo tako, pre-zvedajo nase velikansko odgovornost. Oni hoče-jo, da bi padlo še na tisoče naših sinov, da bi di-vjala beda dalje in se nadaljevala vojna. Ali se ne boje te odgovornosti? Ne govorim o nemških in ogrskih materah. Narodi sami, ki jih zastopajo ti gospodje, ne mislijo tako. Poznam Češko dobro. Znam razločevati med češkim narodom in gotovi-mi njegovimi voditelji. Češki narod, češke matere ne mislijo tako, kakor ti ljudje. Obtožujem, da mi moji uradni posli tako redko dopuščajo, da bi go-voril izvoljenim ljudskim zastopnikom. Hudo je za zunanje ministra, ako ga njegovi posli zadržujejo dolge mesece v tujini; toda jaz spadam tja, kjer se sklepa mir. Pozivljam vse, ki hočejo skoraščen, uspešen mir, naj se strnejo in bojujejo skupno proti veleizdajstvu. Nikdo ne trdi, da ne bi bilo treba iz-boljšati avstrijske ustave, in avstrijska vlada je drage volje pripravljena, da jo revidira skupno z ostalimi kompetentnimi faktorji. Toda oni, ki upa-jo na zmago entente in potem nje na realizacijo lastnih političnih ciljev, so veleizdajalci in ta vele-izdajala je strup v žilah države in tvori zadnjo voj-no podaljšujočo nado naših sovražnikov. Ako iz-ločimo ta strup, potem je splošni, častni mir bližje, kakor stoji velika javnost.

Apeliram na vse. Apeliram predvsem na Nemce in Ogrce, ki so nadčloveški trpeli v tej vojni. Ape-liram pa tudi na milijone državljanov vseh drugih narodov monarhije, ki so do smrti zvesti državi in ki ne mislijo, kakor njihovi posamezni voditelji. Vsa Avstrije, vsa Madžar mora stopiti na plan, nikdo nima pravice, da ostane na strani. Ore za zadnji, odločilni boj. Vsi na svoje mesto, potem bomo zmagali.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 2. (Kor.) Uradno se razglša: Nič novega.

Nemčini generalnega štaba. NEMSKO.

BEROLIN, 2. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Z apadno bojišče. — Na bojišču je položaj neizpremenjen. Protinapadi, ki jih je izvršil sovrážnik pri Hebuterne in s posebaio žilavostjo proti viš-nam, ki smo jih zavzeli med potokom Luce in Avro, so se razbili ob težkih izgubah. Manjši pe-hotni bodi med Avro in Olso. Francozi so nadalje-vali obstreljevanje Laona. Ubitih je bilo mnogo prebivalcev. Pri polzevodovnih bojih na vzhodnem bregu Moze, pri Handomontu in jugovzhodno Thama smo napravili ujetnike. Včeraj je bilo se-strelenih 22 sovražnih letal in 5 privrževalcev ba-tonov. Poročnik Groli je izvrševal 23. letalsko zmago. Pri krepkem izvajenju polzevodovanja od obale do južno Somme je letalski oddelek št. 3 pod vod-stvom nadporočnika Friske izvršil izredno službo.

Na drugih bojiščih nič novega.

BEROLIN, 2. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: 2. aprila zvečer.

Na bojišču v Franciji nič novega.

Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

NEMSKA OFENZIVA NA ZAPADU.

Posamezne epizode iz bojev.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolffov urad poroča: Južna napadalna armada neprestano napreduje. Tudi oba dejevna dneva nista preprečila njenih op-racij. Ponovni sriditi protinapadi sovražnika so se krvavo izjavljali. Odsek Avre pred desnim krilom je trdno v nemških rokah. Predmostja na zapad-nem bregu potoka so razštrjena. Neki nemški ar-madni zbor se je začelno boril s premocijo 5—6 francoskih divizij, ki so izvršile s tanki in močnim topništvom ponovno brezuspešne napade. Izgube govrážnika so velikanske. Mesta Ham, Noyon, Ne-sle in Montdidier so popolnoma izpraznjena civil-ne prebivalstva. Francozi, ki so se poskrili, pri-povedujejo o angleški okupaciji in pravijo, da so bili med civilnim prebivalstvom povsod zelo ne-priljubljeni. Komaj je bilo mesto izpraznjeno, so planili angleški vojaki v hiše in pričeli pleniti. De-loma so se popolnoma opili in nato divjali. Šele nemški volaki so napravili red. Pogled na Ham je jako žalosten. Vse šipe in vrata so razbili.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolffov urad poroča: Pri hudem boju za vas Conchy se je nemški napad nenadoma ustavil. Tu se je častnik generalnega štaba tamkaj bojujoče se divizije nenadoma posta-vila na čelo skupine prvostolovcev in zavzel vas. Neki drug kraj je bil ravnokar osvojen od Nem-cem. Francoska artiljerijska straža, ki je s cerkve-nega stolpa silajno vodila ogenj svojih baterij, je bila ujeta. Neki nemški vojak, ki je govoril fran-coski, je stopil na njeno mesto in na spreten način premotil sovražni topovski ogenj.

Cesar Viljem cesarju Karlu.

DUNAJ, 2. (Kor.) Nemški cesar je postal cesarju Karlu brzojavko, v kateri naglašajo čine zveznih čet na zapadu in se zahvaljuje cesarju za odklovanja nemških generalov. Cesar Karel je odgovoril z zahvalno brzojavko za nemška odklovanja avstro-ogrskih generalov.

Lloyd George kilce na pomoč.

LONDON, 1. (Kor.) Lloyd George je poslal mi-nistrskim predsednikom Kanade, Avstralije, južne Afrike, Nove Zelandije in Nove Fundlandije brzo-javko, v kateri opozarja na potrebo obziranja čet in na korake, ki jih namerava storiti angleška vla-da v tem oziru in v katerem opozarja vlade do-minijonov, naj istotako čimprej ojačajo svoje kon-tingente, ker je treba poslati v boj vse, do zadnje-ga moža.

Amiens izven nevarnosti?

PARIZ, 1. (Kor.) Državni podtajnik Abrami je naznanil v kulorih zbornice, da mu je Foch iz-javil, da se sedaj ni več bati za Amiens. Pripravljen je, da jamči za Amiens.

Letalski napadi na Boulogne, Compiègne in Solssons.

BEROLIN, 2. (Kor.) Nemška letalska brodogoja so trdnjavo Boulogne izdatno obmetala z bomba-mi. V okolišju Arrasa je bilo tekom 10 minut uni-čenih 5 sovražnih privrževalnih balonov.

BEROLIN, 2. (Kor.) Kolodvor v Compiègne in

Soissonsu, kakor tudi nastanišča v tamkajšnjem okolišu so bili izdatno obmetani z bombami. Ko-lodvor v Compiègne in proga Clermont—Amiens so stalno v težkem nemškem ognju.

SOVRAZNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

1. marca. — Patuljno delovanje na asijski pla-noti in ob dolnji Piavi. Na ostalih frontah topov-sko delovanje. V Albaniji se je v noč od 30. do 31. marca proti našemu predmostju v Čilik Idrisitu izvršeni napad popolnoma izjavil. Sovražnik je bil odbit z izgubami.

Francosko poročilo.

1. aprila zjutraj. — Včeraj zvečer in ponoči se je nadaljeval boj severno Montdidierja z izredno srditostjo. Sovražnik je zastavljal vse svoje sile zlasti med Montdidierjem in cesto Peronne—Amiens. Poslal je v boj znatne sile zlasti da bi razširil svoj uspeh zapadno Gongesta en Santerre. Francoske in angleške čete so odbile valove, ki so se zamogli razviti, s silajnim protinapadom, te-kom katerega so pokazali naši zavezniški izredno hrabrost. Francozom se je posrečilo, da so po-sitnili sovražnika popolnoma nazaj in vas zopet zavzeli. Dalje južno boj ni bil nič manj srditi. Ordi-vesnes, na katerega so bili ponovno izvršeni sridni napadi, ki so se razvili v boj moža proti možu, je ostal kljub znatnim nemškim izgubam v francoskih rokah. Med Montdidierjem in Lasigny se položaj ni izpremenil.

1. aprila zvečer. — Bitka se je nadaljevala na vsej fronti severno Montdidierja, kjer je bila so-vražna artiljerija posebno sridna. Sovražnik je ob-novil svoje napade proti Grivesnesu. Vsi navali so bili odbiti z znatnimi izgubami sovražnika. Pri ži-vajnih bojih se je francosko-angleški četam na raznih točkah med Sommo in Denuinon posrečilo znatno napredovati v južni smeri. Italijanski le-talci so se uspešno udeleževali zadnjih bojev in so izvršili številne drzne polete v sovražne črte.

Angleško poročilo.

1. aprila zjutraj. — Včeraj zvečer je sovražnik dvakrat napadel naše postojanke v južnih izhodih Alberta. Bil je odbit obakrat. Južno Somme je so-vražnik nadaljeval svoje poizkuse, da bi napredo-val ob dolhah rek Luce in Avre, a je le malo uspel. Napadi in protinapadi so sledili popoldne in zvečer neprestano in s premenljivim uspehom. Pri-čakovati je nadaljevanja teh bojev. Tekom v več-rajšnjem jutranjem poročilu omenjene kraljeve ak-cije v ozemlju Serre smo uplenili skupno 109 strojin.

1. aprila zvečer. — Pretekli dan je bil na bo-jišču razmeroma miren. Kraljevni napadi, ki so bili izvršeni danes zjutraj v bližini Alberta od manjših sovražnih oddelkov, so bili odbiti, pri čemer je padel večji del borilcev. Ujeti smo nekaj mož. Juž-no Somme so se vršili kraljevni boji v bližini Mo-reuilla in Hangarda. Pridobili smo tu z uspešnimi protinapadi na prostoru.

LONDON, 31. (Kor.) Vojni urad poroča: Se-verno Somme je položaj neizpremenjen. Južno Somme so se vršili kraljevni boji pri Moreuillu. Med Moreuillom in Hangardom je angleška konje-nica s silajnim protinapadom zopet osvojila neki gozd, ki je bil poprej izgubljen. Na francoski fronti je bil južno Moreuilla sovražni napad odbit. Sicer je bil dan razmeroma miren.

DOGODKI NA MORJU.

MOSKVA, 24. (Kor.) Križarka »Admiral Ma-kov« je pri izhodu iz pristanišča Revala zadela na mmo in se potopila.

BEROLIN, 2. (Kor.) Eden naših podvodnikov (poveljniški kapitan Wenninger) je uničil v zapad-nem delu Rokavskega preliva 6 parnikov in eno jadnico, skupno nad 22.000 ton. Pet potopljnih parnikov je bilo izstreljenih iz močno zavarovanih spremnih vodov.

LONDON, 1. (Kor.) Parnik »Slivebloume« se je na potu v Anglijo vsled trčenja potopil.

Anarhija na Finskem.

STOCKHOLM, 1. (Kor.) »Aftonbladet« poroča z dne 31. marca iz Vase: Boj za Tammerfors se na-daljuje z veliko srditostjo. Rdeče garde so dobile ojačenja.

S prosveto k svobodi!

Iz govora predsednika podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za svetovidsko okrožje, g. M. Cotiča, na ponedeljkovi prireditvi »Kola«.

Preživljamo hude in težke čase, kakršnih ne beleži zgodovina sveta. Prihrumeli so viharji nad nas, ki pretresajo temelje vsemu, kar je obstojalo dosedaj in se nam je zdelo, da mu je zagotovljen obstanek po večnem zakonu.

S strahom in trepetom je zrl naš narod v bo-dočnost, ko je vojna furja odnesla vse naše sno-vanje za bodočnost svojjo, ko smo gledali, kako ob vojnem plamenu ugaša luč človeške kulture in se zaustavlja delo za množenje, razširjanje in poglob-ljanje narodne prosvete.

Ali, da govorim konkretno: strahom in trepetom smo pričakovali — izšli mi v obmejnih pokrajina-h in posebno še mi na tej prevažni in izločeni točki — trenutka, ko se nam zapro še te naše učilni-ce, ki si jih je ustanovil tu narod sam s krvavimi žu-ji in potnimi sragami... Temna perspektiva v be-čočnosti!

Kuži, predobro se zavedamo, da podlaga vsa-kemu napredku naroda je v njegovi lastni kulturi. Nu, hvala Vsevečnemu, ta bojazen se ni uresničila, ni prišla nad nas ta nesreča.

Se več: zgostilo se je veliko čudo: notri iz krvi in solza, trpljenja in moralnih muk je vzniklo v nas nekaj novega, doslej nepoznanega, k večjemu slut-nega — po naših poljanah v zaledju so zavele sve-ete, bistre sape, oznanjevalke našega duševne-ga preporoda... Ne bom govoril — ker ne smem, ker ne bi bilo v skladu z nalogo družstva, ki nas je povabilo na ta večer, niti ne v skladu z nape-mno organizacijo, kateri v prid je ta večer — ne bom govoril o velikem gibanju, ki vzbujalja se-daj življenje našega naroda od prašnih in zaduhlih mestnih ulic pa do zadnje slovenske koč v naj-skrornjej vasi naše slovenske domovine — ne bom govoril o tem, ker, kakor rečeno, ne smem.

Eno pa smem reči s polne samozvestjo slo-venskega rodoljublja: prepoved našega naroda no-tri ven iz sedanjega gorja je prinesel v naš narod šele polno izpoznanje, česa mu treba za zagoto-vljen obstanek in napredek; izpoznanje, da si to, kar treba, mora narod postaviti sam, izpoznanje, da nam od drugod ni pričakovati pomoči, naklo-njenosti in pravice, dokler ne bomo močni tako, da bomo mogli izsiliti. Tako izpoznanje je prišlo v nas: da morajo vsi žrtivovati na gradnji naše kul-turne stavbe. Izhodna točka, vir kulture pa je — šola, narodna šola, ki vzgaja narod za narod! Kri-vice bi bilo, če bi hoteli trditi, da nismo v Trstu nič storili. Storiili smo celo precej. Ali, ne še do-volj! — Se so vrzeli na gradnji naši v gori ozna-čenih smerih, ki jih treba izpopolniti.

Na gradbi naše šolske organizacije, ki naj da narodu samosveto naobrazbe in s tem moči, da to mogel tudi kaj izsiliti, pa je posebno ena vrzel, na katero so meročajni krogi gledali že dolgo z veliko skrbjo. V prevažnem našem okrožju sve-tovidskem je nedostajalo ozgelnega kamena naši kulturni organizaciji. Gledali smo s skrbjo na ta nedostatek, ali pomoči si nismo vedeli iz razlo-gov, ki jih tu nočem konkretizirati.

Naš narodni prepoved, izzvan po vojni furiji, in vzdrnil tudi naše bolje elemente v onem okrožju. Zavihali so enerģične rokave in se lotili dela na pravem koncu: z ustanovitvijo lokalne šolske or-ganizacije, ki je zasnovala akcijo, da se tudi v tem okrožju odpre naša narodna šola. S kakim uspe-hom: dokazujejo prihajajoči darovi, ki so glasne priče vzbudivšega se izpoznanja v našem ljudstvu. Česa mu treba v prvi vrsti, in dokazujete vi vsi, ki ste se odzvali temu povabilu.

To okrožje pa ni važno za nas le po tam biva-jočem domačem ljudstvu, marveč je to prava na-selbina naših železničarjev. — Stanu, torej, ki mu moramo posvečati vsjo pozornost in ljubezen iz več razlogov: ker je ta kategorija našega delavne-ga ljudstva največega pomena za naše gospodar-sko življenje; ker se nam izkazuje v zadnjih letih kot izredno agilen in neustrašen sestaven del naša narodne organizacije, in ker so ravno proti njemu najbolj naperjene sovražne sile. Povsod drugod, a še posebno pri nas v Trstu! — Nobena kategorija ni izpostavljena tako silnemu sovražnemu navalu, takemu pritisku v svrhu odtujenja — deca.

In glejte — opozarjam vas na to: večina izvr-šujočih članov našega »Kola«, ki je priredilo ta večer v prvi vrsti v pomoč železničarjem, so ravn-o železničarji. Nečemo samo prejemati, ampak ti-di dajati, prosijo pomoči in pomagajo sami!

Vrtili so se med delavce pri naši kultu-ri stavi, ki naj da narodu granitno podlago v lastni kulturi. Pri tem naj nas ne plašijo beganja od strani sovražnikov, češ, da smo mali in siromašni. Tudi malega naroda, čim si je vstvaril svojo sa-moniklo narodno kulturo, ki more kazati nanjo: to je moje, to sem si sam ustvaril! ne stre nobena sovražna sila! Ker moč naroda ni samo v nje-govem številu, ampak v notranji vrednosti!

Naša veličastna himna slavi »lepo naš domovi-no« kot stare slave dedovino. Nu, zgodovina na-šega naroda je zgodovina trpljenja, mučeništva, zapostavljanja, da — zgodovina umiranja. In ven-dar nismo umrli. Se živimo, še sposobni tudi za bodoče življaje. Naše delo velja slavi domovine bodočnosti.

Mi si gradimo nov dom. Vsakdo naj donasa ma-terijal! Če ne more kamenov, pa kamenčke. Sal tako postane res naš dom, dom vseh. Prišli ste danes, da prispevate k zgradbi. Ostanite taki. Če tudi starej morda ne do

Nemčija dolžnosti, da bi se ozirala na položaj svojih zaveznikov, ter da bi se izogibala vsemu, kar bi moglo podaljšati to nesrečno vojno? Ali ni ne bi se ne vodile spomniti Schillerjevih besed: Je nekakša viša vrednota, nego je ona vojne. V volni ni zadnja stvar — volna!

Zborniške politične in zborniške položaj. Poslanska zbornica je po srečni, četudi težavni politični proračunski krizi, odšla na veličnato politično. Seidlerjev kabinet ima sicer provizorij v žepu, nikakor pa ne še krepke delovne večine. Zadržana kriza je nastala vsled tega, ker za dovolitev vojnih kreditov ni bilo mogoče dobiti večine in so bili sprejeti isti šele v zadnjem trenutku vsled abseniranja Poljakov. Toda aparat, ki se ga je bilo treba poslužiti za doseg tega rezultata, je bil zelo kompliciran in ni misliti na njegovo stalno posluževanje. Nejasne razmere so vzbudile tudi v takozvanih »svečinskih strankah« veliko negotovost, ker se jasno zavedajo, da je sedanji položaj nevarno. Ključ za poljske parlamentarne položaje tvorijo sedaj Poljaki, s katerimi se pogajajo tako Nemci kakor vlada. Namen vlade je seveda popolna izolacija Čehov in Jugoslovancev, ki vztrajajo dosledno v najstrožji opoziciji proti vladi. Vlada pripravljala med tem obiljubljeno ustavno revizijo, ne da bi že imela zagotovljene stranke, ali se bodo udeleževale pogajanj glede reforme ustave in uprave. Ministrski predsednik dr. Seidler je še v zadnjem času konferiral s posameznimi voditelji strank in jim poljski podrobnosti svojega načrta. Toda zdi se, da v sedanjem trenutku pravzaprav nobena stranka nima pravega vesolja za sodelovanje na vladnem skrbu. Čehi in Jugoslanci vztrajajo slejkoprej na jasno izraženih minimalnih zahtevah, pri Poljakih je opažati popolno desinteziranost, ostanejo torej samo Nemci, ki si pa predstavljajo rešitev reforme ustave in uprave popolnoma po svoje. Naravnost huronski krik so dvignili v zadnjih dneh Nemci zlasti proti upravnim stremiljem Jugoslovancev po združenju. Poslanska zbornica se sestane najbrže zopet v drugi polovici meseca aprila. Posebne važnosti bodo posvetovanja brambnega odseka. Zadnji konflikt, ki je nastal vsled cesarske naredbi o razširjenju črnovojniške obveznosti, je bil, kakor znano, poravnat z znanim cesarskim lastnoročnim pismom o odpuščanju treh najstarejših črnovojniških letnikov. Došlo je do kompromisa, glasom katerega bo izdelal brambni odsek najprej nov črnovojniški zakon, predno pride pred plenem poročilo o cesarski naredbi. Vlada je predložila med tem v smislu svoje obljube predlogo o službeni obveznosti civilistov, ki je vzbudila pri vseh strankah velike pomisleke, tako da je pričakovati tozadevno velikih izpremenb. Zdi se tudi, da bo vlada takoj po zopetnem sestanku predložila proračunsko predlogo, da se izogne novemu proračunskemu provizoriju.

Poljski »Hrvatski List« — kaznovan! Oblast v Pulj — c. kr. trdnjavski komisar — je zaustavila izhajanje lista za črns 8 dni. V obvestilu, ki je prejel izdajatelj g. Josip Krmpotić, se ta odredba utemeljuje z naglašanjem, da bi pisava lista mogla ogroziti celokupnost države, toliko na notranji, kolikor na zunanji fronti. V tej smeri da so se zibal članki, ki so govorili o zunaj dežele dogodkih se izdajalskih zarotah ter jih celo jemali v zaščito, kakor tudi sestavki, ki so na nedopusten način jako radikalno pretresali vsled vojne otežkočene obsežne razmere in pa — jugoslovansko vprašanje. Ta težnja se kaže plastično iz članka »Skupština jugoslovanskih emigrantov«, iz članka »Ohne Quellenangabe zu bringen«, in iz mnogih člankov, tihočih se prehranjevalnega vprašanja. Obvestilo zavrže: Ker je dne 1. februarja 1918 dano posvarilo ostalo brezvzorno in zaplenila posameznih člankov ni mogla skloniti k koristnemu pisanju za javne interese, morala se je končno odrediti začasna zaustava lista. — Kaj naj rečemo? So taki časi zdaj!

50-letnica, odkar je bil položen temeljni kamen nar. gledališča v Pragi. Dne 16. maja t. l. mine 50 let, odkar so položili v Pragi temeljni kamen velikemu narodnemu gledališču. Ta dan 16. maja leta 1868. praznuje ves češki narod kar najradostnejši narodni praznik: spominja se tega dne z gnojnim in hvalečnostjo. Po pravici! Kajti narodno gledališče v Pragi je velik in širok sveta viden spomenik in napovedovalec češke kulture, glasnik njenega orjaškega napredka na polju umetnosti. Nič ni koristilo nemškimi nasprotnikom, da so ga hoteli potajevati, ovirati in skrivati pred svetom. Se svojimi velikimi uspehi v svojem narodnem gledališču na polju umetnosti se je uvrstil narod češki med prve kulturne narode sveta. Odbor za jubilej narodnega gledališča, ki mu načeljuje dr. K. Kramář, pravi v svojem oklicu, ki ga je pravkar naslovil na ves češko-slovaški narod: Mi hočemo letos — prav letos poklicati našemu narodu in ostalemu svetu v spomin ves pomen tedanjih dni in ves blagoslov patrijotičnega dela, ki so je izvršili zgraditvi narodnega gledališča in ki je izhajalo in dozorelo iz tega velikega čina samopomoči, vedno mogočnejše, smotrenejše in odločnejše do soglasne volje vsega češko-slovaškega naroda, kakor ga je izpoznal današnji pomembni čas.... Naj letošnji 16. dan majnika postane velik narodni praznik, naj se praznuje ne le v narodnem gledališču samem, ampak v vsej češko-slovaški domovini, naj vsakdo težkočam časa dela izrazi dokaz za to, da smo se v neugodnosti časov po svoji lastni moči in pomoči zopet vzdržali k življenju, ter da hočemo tudi nadalje, zvesti svoji minulosti, zvesti naši pravici, zvesti veliki sobodnosti, ter da hočemo zvesti najbolj sami sebi živeti in bomo živeli.

Prodaja kurliva.

Ogije. 10 kg na rdečo izkaznico.

Sv. Vid: št. 266—465 (ob. št. 10) 3. 4. ul. Fabbri 3, št. 466—665 (ob. št. 10) 3. 4. ul. Economo 2, (cena 84 vin. kg.). — Staro mesto: št. 2611—2670 (ob. št. 9) in št. 1—240 (ob. št. 10) 3. 4. ul. Artisti 4, št. 241—440 (ob. št. 10) 4. 4. ul. Fontanone 30, (cena 84 vin. kg.). — Novo mesto: št. 372—471 (ob. št. 9) 3. 4. ul. Valdivio 7, (cena 84 vin. kg.). — Stara mitnica: št. 1225—1324 (ob. št. 9) 3. 4. ul. S. Francesco 2, št. 1325—1524 (ob. št. 9) 3. 4. ul. Acque 19, št. 1525—1824 (ob. št. 9) 3. 4. ul. Rossetti 13, št. 1825—2044 (ob. št. 9) 4. 4. ul. Rossetti 13, št. 2045—2544 (ob. št. 9) 3. 4. ul. Media 24, (cena 84 vin. kg.). — Nova mitnica: št. 129—278 (ob. št. 9) 3. 4. ul. Scussa 12, št. 279—478 (ob. št. 9) 3. 4. ul. Carpinio 10 (cena 84 vin. kg.). — Sv. Jakob: št. 729—218 (ob. št. 8) 3. 4. ul. Concordia 17, št. 819—918 (ob. št. 8) 3. 4. ul. P. Diacono 6, št. 919—1128 (ob. št. 8) 3. 4. ul. D. Bramante 12, št. 1129—1228 (ob. št. 8) 3. 4. ul. S. Marco 29, št. 1299—1288 (ob. št. 8) 3. 4. ul. Guardia 42, št. 1289—1538 (ob. št. 8) 3. 4. ul. Concordia 5, št. 1539—1738 (ob. št. 8) 4. 4. ul. Madonna 24, (cena 84 vin. kg.). — Vrdela: št. 251—370 (ob. št. 8) 3. 4. ul. Scoglietto 45, (cena 86 vin. kg.). — Greta: št. 221—420 (ob. št. 5) 4. 4. ul. Anastasio 9, (cena 84 vin. kg.). — Barkovlje: št. 336—423 (ob. št. 6) in št. 1—423 (ob. št. 7) 3. 4. ul. Barkovlje 234, (cena 86 vin. kg.).

Premog (loosile). 20 kg na modro izkaznico. Stara mitnica: št. 322—760 (ob. št. 29) 3. 4. ul. S. Francesco 2, št. 761—1030 (ob. št. 29) 3. 4. ul. Acque 20, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg.). — Nova mitnica: št. 67—345 (ob. št. 35) 3. 4. ul. Toricelli 1, št. 346—650 (ob. št. 35) 3. 4. ul. Acquedotto 94, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg.). — Sv. Jakob: št. 1056—1076 (ob. št. 28) 3. 4. ul. Concordia 5, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg.). — Greta: št. 1077—1145 (ob. št. 28) 3. 4. ul. Salice 7, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg.). — Kjarbola zgornja: št. 51—200 (ob. št. 27) 3. 4. ul. Guardia 42, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg.). — Škedenj: št. 444—628 (ob. št. 10) 3. 4. ul. Škedenj 508, št. 629—693 (ob. št. 10) 3. 4. ul. Škedenj 128, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg.). — Vrdela: št. 272—567 (ob. št. 24) 3. 4. ul. Scoglietto 45, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg.). — Greta: št. 191—318 (ob. št. 11) 3. 4. ul. Anastasio 9, (cena 1 K 46 vin. za 10 kg.).

Koks. 10 kg na modro izkaznico. Sv. Vid: št. 438—635 (ob. št. 24) 3. 4. ul. Madonna 24, (cena 20 vin. kg.). — Staro mesto: št. 1—390 (ob. št. 28) 3. 4. ul. Mura 12, (cena 20 vin. kg.). — Nova mitnica: št. 651—787 (ob. št. 35) 3. 4. ul. Toricelli 1, (cena 20 vin. kg.). — Kjarbola zgornja: št. 201—280 (ob. št. 27) in št. 1—85 (ob. št. 28) 3. 4. ul. Guardia 9, (cena 20 vin. kg.). — Greta: št. 319—350 (ob. št. 11) in št. 1—188 (ob. št. 12) 3. 4. ul. S. Anastasio 9, (cena 20 vin. kg.).

Domache vesti.

Pevski večer »Kola« na korist nove šole v okrožju svetovidskem je vspel popolnoma. Udeležba taka, kakor smo se je nadejali: dvorana polna. — Razpoloženje vznešeno že ob prvem nastopu: ob nagovoru predsednika šentvidske podružnice, kjer je naglašal važnost samosvoje kulture za obstanek in bodočnost naroda in potrebo, da si izpopolnimo svojo šolsko organizacijo, zahvaljeval rodoljubne moze, ki so se tako smotreno in energično lotili dela, da ono okrožje zadobi svojo šolo, ter hvallil razumevanje našega občinstva za to potrebo. Svoj govor — ki ga podajamo v posnetku na drugem mestu, — je zaključil s pozivom, da bodi geslo vsakomur izmed nas: Mal položil dar domu na oltar! Svečanostno razpoloženje se je izražalo na vseh licih, ko so pevci na to zapeli geslo: Mal položil dar! Na to so izvajali točke po programu. Občinstvo je najsimpatičneje pozdravljalo naše Kolaše in jim burno izražalo svojo pohvalo. Tudi orkester, sestavljen primerno sedanjim razmeram, je pohvalno izvedel svojo nalogo in je izdatno pripomogel k splošni animiranosti. Prizor »V povojih«, ki so ga izvajali gca. Kavčičeva in gg. Kral in Vončina, je zabaval občinstvo kar najboljše. Viharno pa je izvajalo po dvorani, ko se je oglasil k besedi g. državni poslanec dr. Rybář, ki je podajal našemu občinstvu zlatega pouka v smislu poziva pesnikov: kar more, je mož storiti dolžan. Tudi oni, ki je službeno v razmerju neodvisnosti, bodi mož, kadar je opravil svojo službo. Delodajalec — pa naj je zasebnik, ali družba — sme zahtevati pokorščine od uslužbenca le dotle, dokler je ta na delu, v javnosti in go-spodar! Govornik gotovo ni oboževatelj Nemcev, vendar pa pravi odkrito: posnemajmo jih! S čem so dosegli toliko uspehov proti vsemu svetu! S tem, da se vsi stanoji, vse stanke, postavljajo v

službo imperijalističnih stremiljenj svojega naroda. Nemci nam kažejo, koliko more dosežati organizacija vseh narodnih sil: pri njih podreja vsak posameznik svoje osebne interese onim skupnosti. Noče trditi, da bi mogli biti tudi mi tako močni; ali, čim bo vsakdo med nami posamezni izgled Nemcev, bomo tudi mi močni dovolj, da nas ne zatre nobena sila. In potem dosežemo svoj cilj, postavljen v malniški deklaraciji: živeli bomo samo svoje življenje istotako kot drugi narodi. Občinstvo je z glasno pohvalo sprejelo izvajanja govornikova, a to odobravanje se je povzpelo v pravi orkan, ki je omenjal domačih malodušnežev, ali zlohotnih nasprotnikov. Svobodno jim je, da nasprotujejo volji vsesкупnega naroda, ali na nas je, da jih izločimo iz narodne skupnosti: mi nečemo imeti žnjinih nič skupnega — obračunali smo žnjinih defitivno. Po teh žarkih besedah je vsa dvorana — vse je bilo: možki in ženske, staro in mlado — navdušeno pelo »Hej Slovani«: bil je res slovesen moment. Prireditev je torej vspela popolnoma: valovalo je slovensko rodoljubje, razodevala se je preporodilna se narodna duša...! Mi vstajamo. Naj povemo še, da se je zopet izkazala narodna darežljivost našega ljudstva, ko je g. M. Čotič zaprosil, da se spomnimo spjuočega se našega Dijaškega doma. Ne, niso nas zadržali speh in ne zatrditi bečih!

Iz železničarskih krogov. Prejeli smo: Slavno ravnateljstvo drž. železnice bi prosili, naj bi se nekoliko več oziralo na našo naporno službo, ki je ne moremo opravljati brez primerne prehrane. Čaja dobivamo, ruma tudi, sladkorja pa ne. Marj pijejo gospodje z zlatimi ovratniki čal brez sladkorja? Ne verujemo. Zato pa naj bi uvaževali tisti zlati pouk: ne stori drugim, česar ne želiš, da bi drugi tebi storili. Oziroma v varilnici: privoščaj tudi drugim, česar sebi želiš in privoščaj! — Več železničarjev.

O te naše poštel. Včeraj se je zgledil v našem uredništvu neki naš puljski naročnik, ki nam je povedal, da po več dni — celo po cel teden — ne dobiva našega lista: Tudi mnogim drugim se tako godi. Uverjeni so, da je krivda izključno na naših poštah, ker druge liste dobivajo točno. Torej niso krive prometne razmere. Naj navedemo še en kričec slučaj. Neki naš naročnik na Scali Santi nad Rojanom — torej v Trstu — dobiva po 4—5 listov hkratu — skupno, potem, seveda, zopet več dni — nič. Tudi ta naš naročnik se je odpovedal. Kdo nam povrne škodo, ki je trpimo vsled takih razmer, ki jih ne moremo označiti drugače, nego z besedo — prosimo, oprostite! — svinjarija.

Slovensko petje pri sv. Antonu starem. Prejeli smo: Ljudstvo se pritožuje zaradi slovenskega petja pri starem sv. Antonu. Mi župljani prosimo, da g. župnik poskrbi za boljše organizacijo in jevodstvo. Čujemo pa, da bi gospod župnik najraje videl, da bi se slovenske pobožnosti — odpravile. Zato prosimo premišljivega škola, naj on poskrbi, da se nam ne dogodi kaj takega. Ako imajo za italijanske in nemške pobožnosti dobrega organizista; zakaj bi ga ne imeli tudi za slovenske? Ali ne molimo mi Slovenci istega Boga in ali nismo iste vere? — N. N.

Otroški vrtec na Greti. S prihodnjim šolskim letom se ustanovi na Greti prepotreben otroški vrtec. V ta namen sklicuje podpisani starše na sešatek v svrhu posvetovanja za izbero prostora. Sešatek se bo vršil dne 10. t. m. ob 7 uri zvečer v dvorani konsumnega društva v Rojanu. Naj pridejo vsi, ki so zainteresirani, da ne bo pozneje pri-govorov radi situacije prostora. t. č. predsednik.

Zupanska zveza na Gorlškem bo imela svojo sejo dne 4. aprila ob 3 uri popoldne in ne ob 8½ popoldne, kakor je bilo javljeno. Seje se udeležijo tudi z Dunaja in Ljubljane. — Orkester tržaške Omladine. Za danes ob 5h pop. vabim vse orkestraše k skupni vaji. Ker prvi teden nastopimo prosim, da se udeležite vsi. — Kapelnik.

Razpošiljanje blagovnih vzorcev je znanprej ustavljeno na volnopoštne urade 287, 388, 399 in 446.

Promet zasebnih volnopoštinskih zavrtkov je pod obstoječimi pogoji dovoljen znanprej tudi na volnopoštne urade 403, 476, 477, 478, 484, 494, 495, 540, 560, 562, 563, 568, 569, ustavljen pa na volnopoštini urad 429.

Iz Dekanov. Dekanski rojak, gospod Rafael Mahnič, sedaj nadporočnik v p., nastanjen v Šabcu — Srbsko, se je spomnil svojih dekanskih trpinov ter jim poslal za pirkhe znesek K 40. Znesek je g. Fran Kosmina po naročilu darovalca razdelil med 3 najpotrebnejše družine v Dekanih. Velikodušnemu darovatelju imenom obdarovanih najsrčnejša hvala! Bog stotero povrni.

Zveza pekarskih delavcev Avstrije, podružnica Trst, bo imela svoj redni občni zbor v četrtek dne 4. t. m. ob 10 uri zjutraj v delavskem domu, ulica Madonna 15, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) nadzorovalnega odseka. 2. Volitev novega odbora. 3. Raznoročje. Za odbor: P. Sešek. Pevski zbor »Glasbene Matice« v Trstu. Danes zvečer točno ob 7 pevska vaja za moški zbor.

Prosimo vse gospode, da se točno in polnoštevilno odzovejo kati nastop je že koncem druge polovice tega meseca. Jutri v četrtek ob 7 pa je vaja za ženski zbor.

Vojaški pogreb. Dne 2. t. m. je umrl v tukašnji c. in kr. bolnišnici št. 9 infanterist Bogomir Weitensfelder pešp. št. 7. 5 stot. Pogreb se bo vršil dne 4. aprila ob 8 uri zjutraj iz imenovane bolnišnice.

Tej. dr. »Sokol« v Trstu. Danes zvečer ob 6½ se sja vadiatelj. — Načelnik.

Javna dražba v mestni zastavljalnici. Danes, v sredo popoldne se bo vršila javna dražba že zapadlih nedragocenih predmetov upravnega oddelka 141, nanašajočih se na perilo brez izkaznice, kakor tudi kosov obleke, zastavljenih v mesecu juniju 1917. — V četrtek popoldne raznih dragocenih predmetov, zapadlih v upravnem oddelku 141, zastavljenih v mesecu juniju 1917. — V četrtek popoldne nedragocenih predmetov, že zapadlih upravnega oddelka 142 od št. 1001 do 2300 in razno perilo brez izkaznice, in drugih kosov obleke, zastavljenih v juliju 1917.

DAROVIL.

— Matko gre, pa pride še — Kolaši 23 kron za šentvidsko podružnico CMD. — V isti namen Alojzij Res 3 K mesto sedeža na nedeljski prireditvi. — Ker je bil korporal Stefan Cibic odklikovan z hrabrostnim križcem, je nabrala vesela družba na Proseku 10 K za »Krekov dome«. — Vzradočeni, da je Openski »Ivan« zopet enkrat ubran zapel in s tem dokazal, da ima še ve-

dno življenske sile, darujejo še doma ostali pevci za dijaško podporno društvo: gg. Birtič 5 K, Ferdo Ferluga in Josip Vremec po 4 K, Jerič 3 K, Kalin 2 K, Fran Sosič, Miče Sosič in Anton Sosič po 1 K, skupaj 21 K. — Denar hrani uprava.

Za šentvidsko šolo daruje gospod Lunin Marij K 2/20. Denar hrani uprava.

— Vsled spriznativne nekega »surogata« rojanskega kadra s svojo najhujšo sovražnico, daruje isti v korist rojanske podružnice CMD 5 K.

Priporočljiva trdka.

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst, ulica Commerciala 3. Izdeluje vskovno obleke po angleških in francoskim kroju, pisane obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerna.

MALI OGLASI.

Novi hišica na Opčinah v bližini tramvaja s tremi stanovanji in 2/3 sežnjem zemljišča se prodaja za K 16.000. Torrente 23, Kremser, 1990

Proda se po zmernih cenah grad za copljenje trt, Ulica d. l. Bosco 4, vr. 7, 1986

Od 12 in pol do 2 in pol pop.

ZAHVALA.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega ljubljenege očeta oziroma očina, starega očeta

Ivana Balanč

Izrekamo tem potom vsem našo najprisrčnejšo zahvalo.

Družini pl. Obereigner-Göring.

Potrjim srčno naznanjamo vsem prijateljem in znancom tužno vest, da je naš blagi

Bogomir Weitensfelder

c. kr. višji finančni nadzornik

danes po dolgi in mučni bolezni v vojaški garnizijski bolnišnici ul. Fabio Severo v starosti 38 let preminul.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v četrtek ob 8 dopoldne.

Trst, 2. aprila 1918.

Ludovika Jerman, sestra. Zorko Jerman, svak. Nada, Lidija, Vera in Zora Jerman nečakinje in ostali sorodniki.

Kostanjev les, hrastov les, drva za kurlavo, stabni les, strešnike in zidne opeke

kupuje vsaki dan po najvišjih cenah odlikovana apnena delavnica in stavbeno podjetje J. WILD, Nabrežina pri Trstu. Iščej se povsod zastopniki za kupovanje lesa ter prodajo apna.

64° C LIPIK

svečeno TRGANJE kopališče udov in zdravi reumatizem otroške bolezni in notranje bolezni

potom kopeli, blatnih kopeli, pitja vode, solčnih kopeli in električnega zdravljenja.

S kopeljo spojena penzija, restavracija, kavarna, slaščičarna z lastnim obratom. Godba. Izborna oskrba. — Stanovanja in kopeli v istem posloplju.

Prospekte pošilja ravnateljstvo. Radioaktivne, alkalčne, solčne in jedne toplice. Zdravljenje z vodo,

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.

UMETNI ZOBJE

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprti od 8½ zvečer naprej

Vstopnina K 2

Stanovanje (3 sobe kuhinja, klet, 100 sežnjav obilnega vrta) drugo z eno sobo, kuhinjo, kletjo in malim vrtom se odda v najem, Vicolo S. Fortunata 9—11 (Greta). Vrata št. ul. Torrente 28. Kremser. 1939

Kupil bi rad psa in lesovo pisico čistokrvne isirske pasme, staro od 1 do 3 let, ki dobro išče in dolgo goni. Kdor želi prodati, tudi pisico samo, naj se javi. Pripravljen sem tudi zametiti s koruzo ali pšenico. Krašovič Milivoj, Karlovac-Hrvatsko. 1975

Na prodaj je v Barkovljah čed zemljišč in zraven 2 hiši. Informacije v Barkovljah št. 47 in na Proseku št. 122. 1987

Prodajam 2 šivalna stroja. Via Mercato vecchio 3, Cohen. 1992

Vreče vsake vrste kupuje Babič Fran po najvišji ceni. Molino grande 20. 1894

V Bosuškov podružni gostilni na Lipskem tgu št. 7. dobiijo vedno topla jedila po zmernih cenah. Voditelj Fr. Novak. 1894

Ribež, triletoe sajanice imam na prodaj to zmerni cen. V. Sira. Sežana. 1926

Teletu in prešice kupuje in dobro plača Hotel Balkan, Piazza Caserma, Trst. 1978

Fotograf Anton Jerkič poselja v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Češko Budjevička Restavracija (Bosškova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

Natečaj.

Pri podpisani aprovizacijski komisiji so razpisana sledeča mesta s spodaj navedenimi mesečnimi prejemki:

a) upravni in računski ravnatelj K 600; b) nadzornik-sprejemnik blaga K 450; c) skladiščnik K 450; d) drugi skladiščnik K 350; e) blagajničarka K 160; f) pisarniška pomočnica za korespondenco K 140; g) tri nameščenke pri uradu za izkaznice K 120; g) pomočnik v skladišču K 120.

Natančnejši službeni pogoji se izvejo pri podpisani komisiji, kateri se morajo predložiti tozadevne prošnje najkasneje do 10. aprila t. l.

APROVIZACIJSKA KOMISIJA v Kopru dne 1. aprila 1918.

V hotelu Balkan se toči vsaki dan najhuljše ogrsko pivo.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5 (lastno posloplje)

Kapital in rezerva K 23.000.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatica Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNUJICE

3½%

od dneva vloge do dneva vadija. Rentni davki plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in tiriranju po dogovoru. Akreditiv četi in nakazanje na vsa t. l. in iznosom trčila

KUPLJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rante, obligacije, zastavna pisma, prioritete delnice, srečke, valute devize, promete itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovratnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zbiranja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbi kredit, remours kredit, Borna narodila. — Inkaso.

MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIO Telefon: 1463, 1793 in 2676.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Brojavi: JADRANSKA

Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški vzorci.

Seidel & Neumann in »Singer« Rasl & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebnih, Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

— Trdka ustanovljena leta 1878. —

</